

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ชุดที่ ๑

เรื่อง คำมูล

คำมูล

ความหมายของคำมูล

คำมูล คือ หน่วยศัพท์ที่เล็กที่สุดในภาษา เป็นคำที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ไม่สามารถแยกศัพท์ย่อยออกได้ เป็นคำที่มีในภาษามาแต่ดั้งเดิม อาจเป็นคำไทยแท้ ๆ หรือเป็นคำที่มาจากภาษาอื่น หรือเป็นคำที่ตั้งขึ้นใหม่ในภาษาไทยเฉพาะคำ ๆ เดียว ไม่ได้เกิดขึ้นจากการนำคำที่มีอยู่แล้วมาสร้างคำใหม่ขึ้น เป็นคำที่ยังไม่ได้นำไปประกอบกับคำอื่น อาจเป็นคำพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ และอาจเป็นคำที่มีความหมายหลายอย่างก็ได้

ลักษณะของคำมูล

๑. คำที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง
๒. คำที่มีมาแต่เดิมในภาษา
๓. อาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์
๔. เป็นคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน
๕. เป็นคำไทยแท้หรือคำที่มาจากภาษาอื่นก็ได้

ประเภทของคำมูล

คำมูลแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. คำมูลพยางค์เดียว

คำมูลพยางค์เดียว คือ คำที่เปล่งเสียงออกมาเพียงครั้งเดียวและมีความหมายชัดเจนอยู่ในตัว คำมูลพยางค์เดียวบางคำมีความหมายเดียว และบางคำมีหลายความหมาย คำมูลพยางค์เดียวที่มีหลายความหมาย เช่น

ต่อ เป็นนาม หมายถึง ชื่อแมลง (ตัวต่อ) ชื่อเรือ (เรือต่อ)

ต่อ เป็นกริยา หมายถึง เพิ่มให้ยาวหรือให้มากขึ้น (ต่อเวลาออกไป) ทำให้ติดกัน เป็น อันเดียว (ต่อเชือก) ทำให้ติดอย่างไฟ (ต่อไฟ, ต่อบุหรี) ขอลดราคา ให้น้อยลง (ต่อราคา, ต่อของ)

ต่อ เป็นวิเศษณ์ หมายถึง ออกจะ น่าจะ ทำจะ (มันต่อจะชอบกลเจ้ามณฑา), ถัดไปสืบไป (ต่อนี้ไป ต่อไป อ่านต่อ), เรียกสัตว์ที่นำไปปล่อยสัตว์ป่า (ข้างต่อ นก ต่อ ไก่ต่อ)

ต่อ เป็นบุพบท หมายถึง เฉพาะ, ประจันหน้า (ต่อหน้า) เทียบส่วนกัน (๓ ต่อ ๑)

ตัวอย่างคำมูลพยางค์เดียว

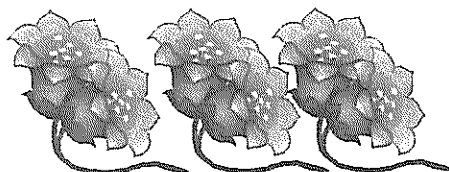
คำไทย เช่น หมา หนู แมว เด็ก ม้า ไข่ ไก่ เงิน ทอง พ่อ แม่ หู ตา ลิ้น ปาก ลม ฟ้า ถ้วย ชาม มีด จอบ ฉันทน์ ฝรั่ง เล่น เทียว กิน นอน นั่ง ยืน น้ำ แดง หวาน นิ่ม หอม เลว เก่า

ภาษาเขมร เช่น หูล (บอก) โปรด (ลูกใจ) เสมอ เพ็ญ (เต็ม) แข (พระจันทร์) ขาด (ชื่อปีที่ ๓ ของปีนักษัตร) เฉอ (ต้นไม้) จาร (ใช้เหล็กแหลมเขียนลงในใบลาน) เนอ (อยู่) ทรู (งาม) โคม (แถว, แนว, สายน้ำ, สูง) กราน (ปู, ลาด) ศก (ผม) ไค (มือ)

ภาษาอังกฤษ เช่น โขว์ กราฟ แบงก์ โน้ต บาร์ เจ็ด ฟรี เมตร แก๊ป ไลค์ แฟร์ การ์ด เทป เค้ก ไมล์ กอล์ฟ ลิตร ซอลด์ ก๊อ ก เซ็ค เซลล์ เด็นท์ ลิฟต์

ภาษาจีน เช่น เจ้ เตี่ย เล้ง เต็ง เขียม ก๊ก เซ้ง ก๊ก อี้ว เกี้ยว โส๊ะ ฮี้วะ

ภาษาบาลี-สันสกฤต เช่น บาท หัตถ์ (มือ) รัตน์ เพศ อาสน์ ธรรม สุข บุญ กรรม

๒. คำมูลหลายพยางค์

คำมูลหลายพยางค์ คือ คำที่ออกเสียงตั้งแต่ ๒ พยางค์ขึ้นไป มีความหมายชัดเจน สมบูรณ์ในตัวเอง เป็นคำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาอื่น อาจมีความหมายเดียวหรือหลายความหมาย เช่น

ลัทธิ	หมายถึง	คติความเชื่อถือ หรือความคิดเห็น
ประสาท	หมายถึง	➤ ส่วนของร่างกาย มีลักษณะคล้ายเส้นใย
		➤ ความเลื่อมใส
		➤ ยินดีให้, โปรดให้

คำมูลหลายพยางค์ ถ้าแยกพยางค์เหล่านี้ออกจากกันแต่ละพยางค์จะไม่มี ความหมายใช้ในภาษา ถ้าบางพยางค์มีความหมาย ความหมายจะไม่ใกล้เคียงกับคำที่รวมพยางค์อยู่ เช่น

มะละกอ ๑. หมายถึง ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง ใช้ผลเป็นอาหาร

๒. มะ = นาย, นำหน้าคำที่กร่อนมาจากต้น ไม้

ละ = อาการแยกตัวให้พ้นจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องอยู่

กอ = ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง, กลุ่มแห่งต้นไม้ที่เกิดจากเหง้าเดียวกัน

ความหมายที่ ๑ และที่ ๒ จะต่างกันหรือกล่าวคนละเรื่อง มะละกอ จึงเป็นคำมูล

นาฬิกา ๑. หมายถึง เครื่องบอกเวลา

๒. นา = พื้นสำหรับปลูกข้าว

หิ = ไม่มีความหมาย

กา = นกชนิดหนึ่งตัวดำ

ตัวอย่างคำมูลหลายพยางค์

ภาษาไทย เช่น มะละกอ กระจับปี่ บาดทะยัก กระจับปี่ กระจับปี่ กระจับปี่ กระจับปี่

ภาษาเขมร เช่น กำเนิด ตำรวจ กระจับปี่ เขมย (หมอนหนุน) ฉนำ (ปี) เสด็จ (ไป) ขนง (คิ้ว) ขนอง (หลัง) ผกา (ดอกไม้) ไถง (ตะวัน)

ภาษาอังกฤษ เช่น อิเล็กทรอนิกส์ สกี อัลบั้ม สุนัขเฮอร์ โปรแกรม เอเยนต์ ออฟฟิศ เทนนิส แร็บบอล การ์ตูน

ภาษาจีน เช่น กงเต๊ก ก๋วยจั๊บน้ำร้อน ชูชก แซ่ก กุยเฮง แซ่ก ตงฉิน ฉินเส่ โสหุ้ย

ภาษาบาลี-สันสกฤต เช่น มัจฉา (ปลา) ลักษณะ อักษร สุริยา เทวดา อคินี เมตตา กรุณา อุเบกขา วิทยา

ภาษาชวา-มลายู เช่น บุหร่ง (นก) บุหลัน (พระจันทร์) ลำปำ มะงุมมะงาหรา สะตาคัน (สวน)

หน้าที่ของคำมูล

คำมูลอาจทำหน้าที่เป็นคำชนิดต่างๆ ได้ อาจเป็น นาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์
บุพบท สันธาน และอุทาน

คำมูลที่เป็นนาม

- คน แม่ ช้อน น้ำ ไม้ ข้าว ไข่ ตะไคร้ จิ้งหรีด ตะลุมพุก กระจง แมว เป็ด
ตะกร้า กะทิ กระจง ขมิ้น (คำไทยแท้)

- ครีม บุญ กรรม กัก กุยเฮง โชคา ล็อกเกต พยาบาล พลาสติกอร์ ไนโตรเจน
ไปรษณีย์ กะลาตี แบตเตอรี่ สะดาหมัน บะหมี่ นาฬิกา บุรุษ (คำภาษาอื่น)

คำมูลที่เป็นสรรพนาม

- ฉัน เขา ท่าน สู้ ตู แก เอ็ง ดิฉัน กระผม กระหม่อม (คำไทยแท้)

- คุณ อ้าว ลือ อัญขยม พระองค์ (คำภาษาอื่น)

คำมูลที่เป็นกริยา

- กิน นอน ยืน ยก เลี้ยง จิก จับ กระจง กระจง กระจง กระจง กระจง กระจง กระจง กระจง
สะดูด สะล่าสะลัก (คำไทยแท้)

- เดิน แข็ง โกรธ เสวย บรรทม ประสูติ โปรด ไซร์ เจิญ เสด็จ ประทับ
สวรรคต (คำภาษาอื่น)

คำมูลที่เป็นวิเศษณ์

- แดง ดำ นุ่ม คด มาก อ้วน จุ แข็ง หนา ขยุกขยิก โขยกเขยก ตะกุกตะกัก
กระฉับกระเจง ทะมัดทะแมง ตะลือตะลัน ถ่มทิ้ง (คำไทยแท้)

- ฟรี เก๋ เพ็ญ ประเสริฐ จรัส ขจี บริสุทธิ์ เลิศ (คำภาษาอื่น)

คำมูลที่เป็นบุพบท

- ใน นอก เหนือ ใต้ บน ริม ล่าง ใกล้ กระจง กระจง กระจง (คำไทยแท้)

คำมูลที่เป็นสันธาน

- แต่ ละ ถ้า และ หรือ แม้ว่า เพราะฉะนั้น

คำมูลที่เป็นอุทาน

- โอ๊ย ว้าย อุเหม่ม โอโฮ เอ๊ะ อู๊ (คำไทยแท้)

- ว้าว ไร๋ อนิจจา พุทไร๋ บัดไร๋ อพิไร๋ (คำภาษาอื่น)

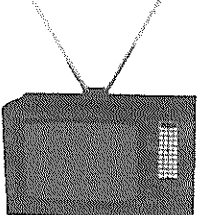

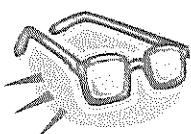

นักเรียนศึกษาเนื้อหาจบแล้วลองทำแบบฝึกหัดทบทวนความเข้าใจก่อนนะคะ

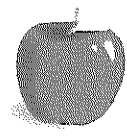

ใบงานที่ ๑
เรื่อง ความหมายและลักษณะของคำมูล

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านโจทย์ให้เข้าใจ แล้วเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนเอง
ตอนที่ ๑ นักเรียนดูภาพแล้วเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้อง แล้วสังเกตว่าคำเหล่านั้น
แยกความหมายได้หรือไม่

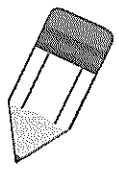
๑.		.....	แยกได้หรือไม่
			☐ ได้ ☐ ไม่ได้
๒.		.....	แยกได้หรือไม่
			☐ ได้ ☐ ไม่ได้
๓.		.....	แยกได้หรือไม่
			☐ ได้ ☐ ไม่ได้
๔.		.....	แยกได้หรือไม่
			☐ ได้ ☐ ไม่ได้
๕.		.....	แยกได้หรือไม่
			☐ ได้ ☐ ไม่ได้

๖. ..... ได้ ไม่ได้

๗. ..... ได้ ไม่ได้

๘. ..... ได้ ไม่ได้

๙. ..... ได้ ไม่ได้

๑๐. ..... ได้ ไม่ได้

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

๑. คำที่ใช้ในภาษามีทั้งคำที่เป็นคำมูลพยางค์เดียวและคำที่ประกอบด้วยคำมูลมากกว่า ๑ พยางค์
๒. คำมูลคือคำที่ไทยรับถ่ายทอดมาจากภาษาเขมร
๓. คำมูลเป็นคำที่สร้างขึ้นใหม่ให้พอใช้ในภาษาไทย
๔. คำมูลคือคำชนิดต่าง ๆ เช่น คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน อาจจะเป็นคำไทยแท้หรือคำที่มาจากภาษาอื่น
๕. คำมูลส่วนใหญ่เป็นคำโดดพยางค์เดียว มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง
๖. คำมูลจะต้องเป็นคำในภาษาไทยเท่านั้น
๗. คำมูลถ้าเสียงต่างกันความหมายจะต่างกันไป
๘. คำมูลบางคำเขียนได้หลายอย่างแต่มีความหมายเดียวกัน
๙. คำมูลคำ ๆ เดียวเขียนเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน
๑๐. คำมูลมีความหมายชัดเจนในตัว สามารถแยกศัพท์ย่อยออกได้

ไม่ยากเลยใช่ไหมคะ
ลองดูเฉลยกันดีกว่า

ใบงานที่ ๒

เรื่อง คำมูลพยางค์เดียว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านโจทย์ให้เข้าใจ แล้วเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนเอง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบคำมูลที่เป็นคำไทยแท้

เค็ก	หนู	กอล์ฟ	หมา	โปรด
ม้า	เทป	ฟ้า	ขาล	ไก่
เค็ก	เค็นท์	กราน	สก	ไข่
เงิน	เสมอ	ตรู	เพ็ญ	มีด
เดอ	จาร	ลิฟต์	กราฟ	ไนต์
ก๊ก	แดง	หวาน	หอม	เนา
โซว์	บาท	นั่ง	เพศ	เนตร

ใบงานที่ ๓
เรื่อง คำมูลหลายพยางค์

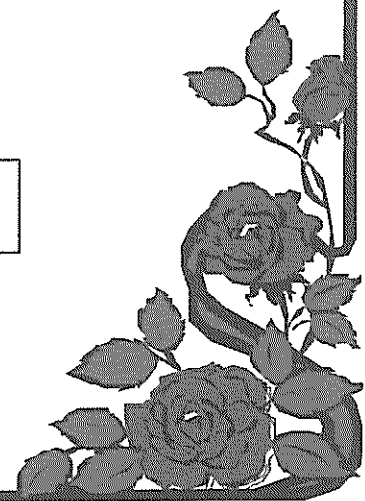

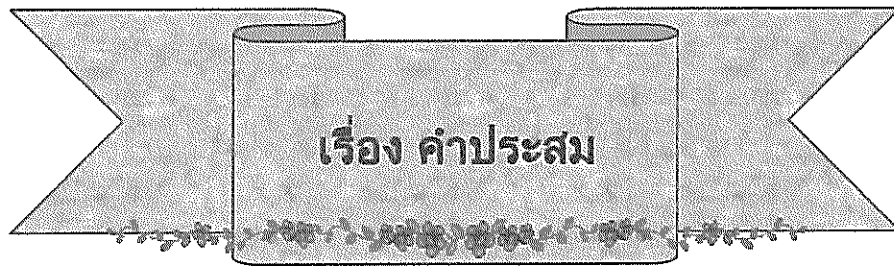
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านโจทย์ให้เข้าใจ แล้วเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบ
ของนักเรียนเอง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเขียนจำนวนพยางค์ของคำมูลต่อไปนี้

๑. จักจั่น	.....	พยางค์
๒. สับปะรด	.....	พยางค์
๓. ปฐพี	.....	พยางค์
๔. ไถง	.....	พยางค์
๕. ทะมัดทะแมง	.....	พยางค์
๖. มนุษย์	.....	พยางค์
๗. ชั้นโรง	.....	พยางค์
๘. ระต๋าระสาย	.....	พยางค์
๙. บุขราคัม	.....	พยางค์
๑๐. โทโรโกโต	.....	พยางค์

ข้อใดไม่มั่นใจเปิดพจนานุกรมดูได้
นะคะ

คำประสม

ความหมายคำประสม

คำประสม คือ คำที่สร้างขึ้นจากการนำคำมูลตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมารวมกันเป็นคำใหม่ มีความหมายใหม่แต่ยังรักษาเค้าความหมายเดิมอยู่ คำประสมเดิมเป็นการนำคำมูลในภาษาไทยแท้มารวมกัน แต่อาจจะมีคำประสมบางคำที่เป็นการประสมระหว่างคำไทยกับคำที่มาจากภาษาอื่น

ลักษณะของคำประสม

๑. เกิดจากคำมูลตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป เช่น ดาวเทียม สะพานลอย ภูเขาไฟ
๒. เกิดจากคำมูลที่มาจากภาษาใดก็ได้

- คำไทยแท้ เช่น ม้าเร็ว ลูกน้ำ ทางด่วน เรือฟาง แม่ครัว พ่อตา โรงเรียน หัวใจ
- คำไทยแท้กับคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ราชวัง พลเรือน เทพเจ้า รถไฟ

พวงหรีด เรียงเบอร์

- คำที่มาจากภาษาอื่น เช่น การศึกษา การแพทย์ ผลผลิต เคมีภัณฑ์ น้ำซูป รถมอเตอร์

๓. เกิดจากคำมูลที่มีความหมายต่างกัน เมื่อเป็นคำประสมจะเกิดความหมายใหม่ต่างจากคำมูลเดิมแต่ยังมีเค้าเดิม เช่น

ลูกน้ำ หมายถึง ลูกของยุงที่อาศัยอยู่ในน้ำ

ดาวเทียม หมายถึง ยานชนิดหนึ่งโคจรไปในอวกาศได้อย่างดาวแต่ไม่ใช่ดาวจริง ๆ

คำที่เกิดจากคำมูลที่ยังคงความหมายเดิมไว้ทั้งหมดไม่ใช่คำประสมอาจเป็นวลีหรือประโยคก็ได้ เช่น แกงร้อนต้องกินกำลังร้อน ๆ แกงร้อนเป็นคำประสม หมายถึงแกงชนิดหนึ่ง

แกงร้อนกินไปจนกินไม่ได้ แกงร้อนเป็นประโยค

แกงร้อน ๆ กินลวกปาก แกงร้อนเป็นวลี

๕. เกิดจากคำตั้งซึ่งเป็นคำย่อของกลุ่มคำที่มีความหมายกว้าง ได้แก่ คำที่ขึ้นต้นด้วยคำต่อไปนี้

การ (งาน) - การกิน _____

ของ (สิ่งของ) - ของเล่น _____

ความ (เรื่อง) - ความฝัน _____

คู่ (ของสองสิ่งสำหรับกันหรือใช้กำกับกัน) - คู่กัด _____

เครื่อง (สิ่งของ) - เครื่องเขียน _____

ช่าง (ผู้ชำนาญ) - ช่างภาพ _____

ชาว (ผู้ที่อยู่) - ชาววัง _____

ที่ (สถานที่) - ที่นอน _____

นัก (ผู้ชำนาญ) - นักเลง _____

น้ำ(ใช้เรียกสิ่งที่มีลักษณะเป็นน้ำหรือเหลวเหมือนน้ำ) - น้ำกรด _____

ผู้(คำใช้แทนบุคคล) - ผู้ดี _____

แม่(คำใช้นำนานามเพศหญิงเรียกสิ่งที่เป็นประธานของสิ่งต่างๆ) - แม่งาน _____

หมอ (ผู้ชำนาญ) - หมอช้าง _____

ตั้ง (จุดตัว) - ตั้งใจ _____

๕. คำประสมส่วนใหญ่เกิดจากคำมูลที่มีคำหลัก (ความหมายหลัก) อยู่ต้น และคำมูลที่

เป็นคำขยายอยู่หลัง เช่น มดแดง คำสำคัญคือ มด คำขยายคือ แดง

เงินเคื่อน คำสำคัญคือ เงิน คำขยายคือเคื่อน

การเกิดคำประสมในภาษาไทย

๑. เกิดจากคำไทยประสมกับคำไทย เช่น ไฟ+ฟ้า = ไฟฟ้า, ตาย+ใจ = ตายใจ

๒. เกิดจากคำไทยผสมกับคำต่างประเทศเช่น

ไทย+บาลี เช่น หลัก(ไทย)+ฐาน(บาลี) = หลักฐาน, ราช(บาลี)-วัง(ไทย) = ราชวัง

ไทย+สันสกฤต เช่น ทุน(ไทย)+ทรัพย์(สันสกฤต) = ทุนทรัพย์, ตัก(ไทย)+บาตร

(สันสกฤต) = ตักบาตร

ไทย+เขมร เช่น นา(ไทย)+คำ(เขมร) = นาคำ, นา(ไทย)+ปรัง(เขมร) = นาปรัง

จีน+ไทย เช่น หวย(จีน)+ใต้ดิน(ไทย) = หวยใต้ดิน, ผ้า(ไทย)+ผวย(จีน) = ผ้าผวย

ไทย+อังกฤษ เช่น เขียอก(อังกฤษ)+น้ำ(ไทย) = เขียอกน้ำ, พวง(ไทย)+หรีด

(อังกฤษ) = พวงหรีด

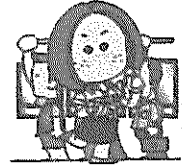

๓. เกิดจากคำต่างประเทศประสมกับคำต่างประเทศ เช่น

บาลี+จีน เช่น รถ(บาลี)+แก๊ง(จีน) = รถแก๊ง

บาลี+สันสกฤต เช่น กิตติ(บาลี)+ศัพท์(สันสกฤต) = กิตติศัพท์

ชนิดและหน้าที่ของคำประสม

๑. คำนามประสมกับนาม เช่น พ่อตา _____
๒. คำนามประสมกับกริยา เช่น นักร้อง _____
๓. คำนามประสมกับคำวิเศษณ์ เช่น น้ำแข็ง _____
๔. คำนามประสมกับคำลักษณะนาม เช่น วงกบ _____
๕. คำนามประสมกับคำสรรพนาม เช่น คุณนาย _____
๖. คำกริยาประสมกับคำกริยา เช่น ตีพิมพ์ _____
๗. คำกริยาประสมกับคำวิเศษณ์ เช่น ลงแดง _____
๘. คำวิเศษณ์ประสมกับคำวิเศษณ์ เช่น หวานเย็น _____

การพิจารณาคำประสม

๑. พิจารณาลักษณะการเรียงคำและความหมาย คำประสมจะเรียงคำหลักไว้หน้า คำที่เป็น
เชิงขยายจะเรียงไว้ข้างหลัง ความหมายที่เกิดขึ้นจะเป็นความหมายใหม่โดยมีเค้าความหมายเดิม
เช่น

ไฟฟ้า หมายถึง พลังงานชนิดหนึ่ง เป็นคำประสม

เบียด่าง หมายถึง เสียเปรียบ เป็นคำประสม

ยิงฟัน หมายถึง การเขยอริมฝีปากให้เห็นฟัน เป็นคำประสม แต่ถ้าหมายถึงการทำร้าย
หรือยิงฟัน(ฟัน=อวัยวะ) ไม่เป็นคำประสมเป็นเพียงวลีธรรมดา

๒. การพิจารณาจากลักษณะนาม ที่ใช้กับคำที่สงสัยว่าจะเป็นคำประสมหรือไม่โดยลอง
แยกดูว่า คำลักษณะนามนั้นเป็นลักษณะนามของทั้งสองคำร่วมกันหรือเป็นของคำใดคำหนึ่ง
โดยเฉพาะ เช่น ลูกตา คนนี้เสียแล้ว คำว่า ลูกตาไม่เป็นคำประสม, ลูกตา ข้างนี้เสียแล้ว คำว่า
ลูกตาเป็นคำประสม

๓. พิจารณาจากความหมายในประโยค หรือดูจากข้อความที่แวดล้อมคำซึ่งเราสงสัย เช่น

ก. นั่นลูกเลี้ยงใคร   ข. นั่นลูกเลี้ยงของใคร   ค. นั่นลูกเลี้ยงใครไว้

ข้อ ก. เป็นได้ทั้งคำประสมและไม่ใช่คำประสม ข้อ ข. เป็นคำประสม ข้อ ค. ไม่เป็นคำ
ประสม ลูกเป็นคำนาม และเลี้ยงเป็นกริยาในประโยค

ใบงานที่ ๑

เรื่อง ความหมายและลักษณะของคำประสม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่าน โจทย์ให้เข้าใจ แล้วเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนเอง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

๑. คำประสมเกิดจากคำมูลที่มาจากภาษาใดก็ได้
๒. คำประสมเกิดจากคำมูลที่เป็นความหมายหลักจะอยู่ที่คำต้นคำมูลที่เป็นคำขยายจะอยู่หลัง
๓. เมื่อนำคำมูลมาประสมกันแล้วจะเกิดความหมายใหม่ต่างจากคำมูลเดิมแต่ยังมีเค้าเดิม
๔. คำประสมเกิดจากคำมูลที่นำมาผสมกันตั้งแต่สองคำขึ้นไป จะมีความหมายอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน
๕. คำประสมเป็นคำที่มีความหมายหรือ ไม่มีความหมายก็ได้
๖. คำประสมเป็นคำที่มีความหมายชัดเจนในตัว อาจเป็นคำพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์
๗. คำประสมเป็นส่วนย่อยที่เล็กที่สุดในภาษา ประกอบด้วยรูปและความหมาย
๘. การนำคำมูลที่มีใช้ในภาษาไทยมารวมกันตั้งแต่สองคำขึ้นไป ทำให้เกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่
๙. คำประสมประกอบด้วยคำชนิดใดก็ได้ อาจเป็นคำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์
๑๐. คำที่สร้างขึ้นใหม่ในปัจจุบันส่วนมากเป็นคำประสม

ตอนที่ ๒ จงเลือกคำประสมที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างตามชนิด
ของการสร้างคำให้ถูกต้อง

หวานเย็น	คัมจืด	ขนส่ง
ไม้กวาด	มือปั้น	เขี้ยวหวาน
ดวงใจ	หัวใส	น้ำค้าง
ใจเบา	พิมพ์ดีด	ม้าหิน
คุณก	เพื่อนฝูง	

๑. คำนาม + คำนาม   ✗ ....
๒. คำนาม + คำกริยา   ✗ ....
๓. คำนาม + คำวิเศษณ์   ✗ ....
๔. คำนาม + ดัชนีนาม   ✗ ....
๕. คำกริยา + คำกริยา   ✗ ....
๖. คำกริยา + คำวิเศษณ์   ✗ ....
๗. คำวิเศษณ์ + คำวิเศษณ์   ✗ ....

ง่ายจริง ๆ ด้วยครับ
ขอตรวจคำตอบกับ
เฉลยเลยนะครับ
อย่ากรู้แล้วว่าถูกก็ข้อ

